

UČIMO SVI ZAJEDNO

УЧИМО
СВИ ЗАЈЕДНО

Dobro došli na stranicu sa novostima o projektu „Unapređeni ravnopravni pristup i završavanje preduniverzitetskog obrazovanja za decu kojoj je potrebna dodatna obrazovna podrška – Učimo svi zajedno”. Kontinuirani rad na projektu snažno doprinosi unapređivanju kvalitetnog, pravednog i otvorenog inkluzivnog pristupa obrazovanju za svako dete. Na ovoj stranici ćemo periodično, svaka tri meseca, obavestavati javnost o najznačajnijim rezultatima projekta i o aktivnostima na projektu.

O PROJEKTU

Nadovezujući se na već postignute rezultate u primeni inkluzivnog obrazovanja u Republici Srbiji, projekat „Unapređeni ravnopravni pristup i završavanje preduniverzitetskog obrazovanja za decu kojoj je potrebna dodatna obrazovna podrška – Učimo svi zajedno” treba da doprinese unapređenju inkluzivnog obrazovanja kao opšteprihvaćenog standarda u obrazovnom sistemu Republike Srbije. Projekat sprovode **Ministarstvo prosvete** i **UNICEF**, uz podršku **Evropske unije**.

CILJEVI PROJEKTA

- **modernizacija** sistema obrazovanja i vaspitanja i usklađivanje sa standardima i praksama zemalja Evropske unije u oblasti inkluzivnog obrazovanja,
- unapređivanje sveukupnog kvaliteta obrazovanja, što podrazumeva i znanja i veštine nastavnika da odgovore na potrebe svakog deteta u odeljenju,
- unapređivanje **saradnje** različitih aktera na nacionalnom i lokalnom nivou radi **daljeg razvoja** kvalitetnog inkluzivnog obrazovanja za svako dete.

Jednak pristup kvalitetnom obrazovanju važan je za svako dete, a posebno za decu kojoj je potrebna dodatna podrška. Obrazovanje

je pokretačka snaga društva i ono predstavlja ključ za smanjenje siromaštva, nejednakosti i socijalne isključenosti. Ustanove obrazovanja i vaspitanja imaju značajan uticaj na ublažavanje negativnih efekata društvenih i ekonomskih nejednakosti, marginalizacije i segregacije. Jedan od glavnih zadataka obrazovnog sistema je da omogući svakoj osobi da ostvari svoj puni potencijal, pa inkluzivno obrazovanje predstavlja najbolje ulaganje u budućnost jer se ulaže u razvoj dece koja će graditi buduće društvo i biti otvorena da prihvate i uvažavaju društvene različitosti.

ŽELJENE PROMENE

- na **nacionalnom** nivou, tako što će se unapređivati politike, propisi i mehanizmi realizacije i praćenja inkluzivnog obrazovanja,
- na **lokalnom** nivou, tako što će se jačati lokalne politike, propisi, kompetencije stručnjaka i mehanizmi podrške svakom detetu da se obrazuje u inkluzivnom okruženju,
- na **školskom** nivou, tako što će se razvijati kompetencije nastavnika i mehanizmi podrške nastavnicima da realizuju unapređene prakse inkluzivne pedagogije u inkluzivnom okruženju,
- na nivou **društvene zajednice**, tako što će se **promovisati** inkluzivno obrazovanje kao kvalitetno obrazovanje za svako dete.

„Kada deca uče u redovnim školama u kojima se slavi različitost, obrazovanje daje najbolje rezultate za sve učenike.”

Deyana Kostadinova, direktorka UNICEF-a u Srbiji

Više o projektu možete saznati ovde:

<https://www.euzatebe.rs/rs/projekti/inkluzivno-obrazovanje-za-svako-dete-1>

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

**#EУ
ЗА ТЕБЕ**

Ovaj bilten je deo projekta „Unapređeni ravnopravni pristup i završavanje preduniverzitetskog obrazovanja za decu kojoj je potrebna dodatna obrazovna podrška – Učimo svi zajedno”, koji sprovode **Ministarstvo prosvete** i **UNICEF**, uz podršku **Evropske unije**. Stavovi izneti u biltenu ne izražavaju nužno stavove **Evropske unije**.

NAJVAŽNIJI DOSADAŠNJI REZULTATI PROJEKTA

Pružena je konsultativna i savetodavna podrška u 200 ustanova obrazovanja i vaspitanja, kao i prosvetnim radnicima i roditeljima dece i učenika

Osnažene su kompetencije interresornih komisija u svim opštinama i gradovima u republici srbiji kako bi se potrebe dece i učenika za dodatnom obrazovnom podrškom u inkluzivnom okruženju primerenije procenjivale,

Interresorne komisije u svim jedinicama lokalne samouprave osnažuju svoje kapacitete u oblasti asistivne tehnologije i rada resursnih centara,

Pružena je podrška donošenju i primeni pravilnika o resursnom centru, te je uspostavljeno 13 resursnih centara i podržano i jačanje njihovih kapaciteta i resursa kako bi mogli da pružaju odgovarajuću podršku redovnim školama, učenicima, nastavnicima i roditeljima u realizaciji inkluzivnog obrazovanja za decu kojoj je potrebna dodatna obrazovna podrška, a u kontekstu stvaranja inkluzivnog okruženja za svu decu,

Skoro 3.000 dece sa smetnjama u razvoju imalo je koristi od uspostavljanja, jačanja kapaciteta i pružanja podrške radu resursnih centara i usluga podrške koju su resursni centri pružali učenicima, roditeljima, školama, nastavnicima i drugim prosvetnim radnicima,

Ojačan je sistem podrške učenicima sa smetnjama u razvoju i invaliditetom tako što su obezbeđene asistivne tehnologije u vrednosti od 181.000 Dolara. Dodatno, opremljeno je pet resursnih centara koji će postati čvorišta asistivne tehnologije (resursni centri u Kragujevcu, Nišu, Novom Sadu, Pančevu i Užicu),

Podržan je razvoj resursnog centra za pružanje podrške inkluzivnom obrazovanju dece izbeglica i migranata i dece iz najmarginalizovanijih grupa,

Podržani su razvoj programa jačanja nastavničkih kompetencija za inkluzivnu pedagogiju i razvoj inkluzivnih praksi kroz modularnu obuku, mentorsku podršku i horizontalnu razmenu, kao i obuka više od 5.000 zaposlenih u preko 200 škola,

Obezbeđeni su grantovi i šest programa obuka, i kontinuirana mentorska podrška za šest škola koje su kandidati za sticanje statusa model ustanove za inkluzivno obrazovanje kako bi mogle da razvijaju i šire izuzetne i inovativne inkluzivne prakse; takođe, obučeno je 85% zaposlenih i podržan je razvoj inovativnih i izuzetnih inkluzivnih praksi kroz kolaborativna akciona istraživanja u tim školama,

Podržano je jačanje kapaciteta 151 savetnika-spoljnog saradnika kao i razvoj i primenu mehanizma intenzivne podrške školama za razrešavanje izazovnih situacija u vezi sa realizacijom inkluzivnog obrazovanja,

Kroz novi mehanizam pružanja stručne podrške u razrešavanju izazovnih situacija u realizaciji inkluzivnog obrazovanja obezbeđena je intenzivna podrška savetnika-spoljnih saradnika i prosvetnih savetnika u više od 100 škola,

Pružena je podrška osnivanju lokalnih mreža za inkluzivno obrazovanje u 20 jedinica lokalne samouprave i aktivnostima 20 opština koje će dovesti do razvoja lokalnih inkluzivnih politika i uspostavljanja održivosti lokalnih mreža za inkluzivno obrazovanje,

Podržana je izrada nacionalnog izveštaja o inkluzivnom obrazovanju za period od 2019. do 2021. godine koji daje uvid u rezultate postignute u prethodne tri godine u razvoju inkluzivnog obrazovanja, ciljeve koji su ostvareni te izazove na koje će se odgovarati u narednom periodu (ovaj izveštaj će poslužiti i kao putokaz za naredne aktivnosti i nove programe),

Podržana je izrada tematskog nacionalnog izveštaja o inkluzivnom obrazovanju dece iz socijalno i ekonomski ugroženih porodica i sredina, koji će predstaviti pregled stanja, postignuća, izazove i smernice za dalje unapređenje inkluzivnog obrazovanja dece iz tih osetljivih grupa,

Revidiran je okvir za praćenje inkluzivnog obrazovanja kako bi jedinice lokalne samouprave imale dobre instrumente i smernice za praćenje i unapređivanje inkluzivnog obrazovanja na lokalnom nivou.

OČEKIVANI REZULTATI PROJEKTA

- unapređenje primene inkluzivnog obrazovanja u najmanje 10% škola,
- izgradnja kapaciteta **resursnih centara** za podršku deci, učenicima, roditeljima, nastavnicima i školama da realizuju inkluzivno obrazovanje za decu kojoj je potrebna dodatna obrazovna podrška,
- uspostavljanje **modela ustanova za inkluzivno obrazovanje**,
- veća dostupnost **asistivne tehnologije** deci kojoj je ona potrebna za kvalitetno obrazovanje,
- jačanje kompetencija** 4.000 prosvetnih radnika i 1.000 profesionalaca u oblasti zdravstvene i socijalne zaštite, članova interesornih komisija i zaposlenih u jedinicama lokalne samouprave,
- unapređivanje **lokalnih inkluzivnih politika i praksi** u 20 jedinica lokalne samouprave.

ZAGOVARANJE I PROMOVISANJE INKLUZIVNOG OBRAZOVANJA

Podržana je organizacija javnog slušanja u Narodnoj skupštini Republike Srbije o Nacionalnom izveštaju o inkluzivnom obrazovanju i postignut je konsenzus o najvažnijim nalazima i preporukama.

Svečano su otvoreni resursni centri i donirana asistivna tehnologija uz učešće komesarke EU za obrazovanje, ambasadora Delegacije Evropske unije u Srbiji, ministra prosvete i direktorke UNICEF-a.

DOGAĐAJ U ALEKSINCU

Biotehnološka škola „Šumatovac“ bila je domaćin promocije inkluzivnog obrazovanja i uvažavanja različitosti. Poruku da je učenje moguće samo kada sva deca uče zajedno poslali su ministarka prosvete Slavica Đukić Dejanović, ambasador EU u Srbiji Emanuele Žiofre, direktorka UNICEF-a u Srbiji Dejana Kostadinova i predsednik opštine Aleksinac Dalibor Radičević. Svi su istakli važnost inkluzivnog pristupa obrazovanju kao ključnog koraka u izgradnji pravednog, otvorenog i demokratskog društva.

„Obaveza je vrtića i škola da se prilagode svakom pojedinačnom detetu kako bi svaki učenik dostigao svoj maksimalni potencijal. Projekat 'Učimo svi zajedno' pomaže da se uspostave dodatni mehanizmi podrške koji uključuju različite profesionalce, usluge, institucije, pristupe i načine rada.“

Slavica Đukić Dejanović, ministarka prosvete

„Inkluzivno obrazovanje jednostavno predstavlja poštovanje osnovnih ljudska prava, kao i prihvatanje i podsticanje različitosti. Projekat pomaže uspostavljanju važnih prekretnica koje doprinose kvalitetu obrazovanja u Srbiji – uvođenje novih mehanizama koji će pružiti dodatnu podršku u obrazovnom procesu, kako bi bilo prilagođeno potrebama svakog pojedinačnog deteta.“

Emanuele Žiofre, ambasador EU u Srbiji

„Obrazovni sistem u Srbiji je napravio značajne korake na putu inkluzivnog obrazovanja. Sada treba da nastavimo da zajedno radimo na tome da osiguramo da svako dete u svakoj školi širom Srbije bude uključeno i uči zajedno sa svojim vršnjacima.“

Deyana Kostadinova, direktorka UNICEF-a u Srbiji

„Opština Aleksinac podržava socijalno-emocionalno učenje i inkluzivno obrazovanje jer verujemo da svako dete zaslužuje jednake mogućnosti da uči i napreduje.“

Dalibor Radičević, predsednik opštine Aleksinac

Biotehnološka škola „Šumatovac“ i opština Aleksinac aktivno učestvuju u projektu i predstavljaju primer koji jasno pokazuje da se može ostvariti inkluzivno obrazovanje – obrazovanje koje svakom detetu, posebno deci kojoj je potrebna dodatna obrazovna podrška, omogućava da ravnopravno učestvuju u obrazovanju i da uz podršku ostvare svoje pune potencijale.

Poruka je jasna – učimo svi zajedno, ujedinjeni u različitosti. Više informacija potražite [ovde](#).

DOGAĐAJI U 18 JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE

Promocija inkluzivnog obrazovanja imala je za cilj da na kreativan način istakne važnost i pozitivan uticaj inkluzivnog obrazovanja. Zajedničkim oslikavanjem slova u rečenici UČIMO SVI ZAJEDNO pokazali smo da deca uče od nas, da mi učimo od dece, da deca uče sa decom i da svi učimo zajedno u okviru ravnopravnog, kvalitetnog, inkluzivnog i demokratskog društva. Time šaljem javnosti snažnu poruku o važnosti jednakog statusa sve dece u okviru školske zajednice, sa idejom da je škola uspešna i da ima zaokruženu funkciju samo ako su u njoj sva deca ravnopravna, bez diskriminacije, razdvajanja i izuzetaka.

Promocija inkluzivnog obrazovanja održana je u Petrovcu na Mlavi, Osečini, Topoli, Trsteniku, Surdulici, Knjaževcu, Novom Bečeju, Bujanovcu, Subotici, Beloj Crkvi, Obrenovcu, Raškoj, Gornjem Milanovcu, Prokuplju, Žablju, Bečeju, Požegi i Svilajncu. U promociji inkluzivnog obrazovanja učestvovali su predstavnici opština, škola, UNICEF-a i nevladinog sektora.

Inkluzivno obrazovanje smo brendirali kroz:

- ✓ Logo

- ✓ Slogan „Inkluzivno obrazovanje u školama koje nas spajaju“

- ✓ Inkluzivne alfabete na srpskom jeziku i jezicima nacionalnih manjina

ISPRIČALI SMO LEPE PRIČE I POSLALI VAŽNE PORUKE

U Ekonomsko-trgovačkoj školi u Zaječaru upoznali smo učenike i nastavnike koji su nas podsetili zašto je inkluzivno obrazovanje važno i neophodno. Inspirativnu priču koju smo tamo zabeležili možete pronaći [ovde](#), a priča iz Osnovne škole „Sonja Marinković” iz Novog Sada nalazi se [ovde](#).

U Srednjoj školi „Kraljica Jelena” u Raški videli smo koliko je značajna podrška škole, opštine, ali i vršnjaka u obrazovanju dece sa smetnjama u razvoju. Ovu podsticajnu priču možete pročitati [ovde](#), a priču o doprinosu projekta razvoju inkluzivnog obrazovanja [ovde](#).

Osnovna škola „8. oktobar” iz Vlasotince pokazala nam je da je inkluzivno obrazovanje investicija u sadašnjost i budućnost. Škola

je, za decu, mesto gde uče nove stvari, upoznaju prijatelje, stiču veštine i interesovanja, gde se podstiče participacija koja će ih kasnije pripremiti za svet. Zanimljivu priču o školi „8. oktobar” i vršnjačkoj edukatorki Ljubici možete pročitati [ovde](#).

Deca su nam poručila šta znači [Učimo svi zajedno](#).

OSTVARILI SMO USPEŠNA I VAŽNA PARTNERSTVA

Sarađivali smo sa **partnerima** koji imaju veliko iskustvo i posvećeni su daljem razvoju kvalitetnog inkluzivnog obrazovanja:

- ▶ Zavodom za unapređenje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja,
- ▶ Zavodom za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja,
- ▶ Institutom za psihologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu,
- ▶ Centrom za interaktivnu pedagogiju (CIP),
- ▶ Centrom za socijalnu politiku (CSP),
- ▶ Centrom za obrazovne politike (COP),
- ▶ konzorcijumom AIAS (AIAS Bologna Onlus, Italijanska mreža nezavisnih centara za asistivnu tehnologiju (GLIC) i Evropski univerzitet sa Kipra),
- ▶ konzorcijumom koji čine Particip GmbH iz Nemačke i Centar za socijalnu politiku iz Srbije,
- ▶ pojedincima koji zajedno sa nama posvećeno rade na unapređivanju obrazovanja na principima pravičnosti, otvorenosti, kvaliteta i inkluzivnosti.

Uspostavili smo uspešnu saradnju sa **206 škola i 20 jedinica lokalne samouprave** i njihovim zaposlenima – nastavnicima, stručnim saradnicima, zaposlenima u sistemu socijalne i zdravstvene zaštite te zaposlenima u jedinicama lokalne samouprave. Svi oni zajedno sa nama angažovano rade na jačanju kapaciteta i stvaranju inkluzivnije društvo.

Radujemo se što ćete nam se pridružiti u stvaranju jednakih mogućnosti, jer svi zajedno nastavljamo da gradimo put ka jednakom pristupu obrazovanju za svu decu.

Kontakt: inkluzija@mpn.gov.rs • mstarcevic@unicef.org